

36

#ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016
ειδηση

Συνομιλήσαμε στην
ΕΙΡΗΝΗ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ

Στις 19 Μαΐου το **Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης** «δεν ανοίξε», όπως υπογράμμισε η διευθύντρια του Κατερίνα Κοσκινά, ωστόσο, με αφορμή τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων... ανοίξε.

Εστω για όσους καταφέρναι να εξασφαλίσουν το δελτίο εισόδου, εστω και ως «μικρή πρόβα» στο πλαίσιο των υποχρεωτικών δοκιμών που προηγούνται της οριστικής λειτουργίας του.

Τα τελευταία πολλά χρόνια τα δημοσιεύματα που αφορούν το ΕΜΣΤ αρχίζουν κατά κανόνα με μία αφηγηση, πυκνή περιληψη της 15ετούς περιπέτειάς του, ενώ η ερώτηση -που αφορά στα εγκαίνια- υποβάλλεται προς τους αρμόδιους ακαταπαυσίτως, ελπίζοντας στη στιγμή κατά την οποία θα ληφθεί μια συγκεκριμένη απάντηση. Που σπαιρεί, μια ημερομηνία.

Η Κατερίνα Κοσκίνα, ιστορικός τέχνης και μουσειολόγος εγγεγραμμένης αξίας, ανέλαβε το ΕΜΣΤ στο τέλος του 2014. Παρέλαβε έναν τόσο περιπλοκό, τόσο σύνθετο γρίφο, ώστε ενδεχομένως η πρώτη, αυθόρμητη ερώτηση είναι πως κατορθώνει μέσα σε όλα αυτά να κρατήσει το όραμα της ζωντανό. Πως είναι άραγε το **μουσείο** που ονειρεύεται να δωσει στην Αθήνα;

Πείτε μας για τα «Προλεγόμενα». Τα «Προλεγόμενα» του ΕΜΣΤ, όπως «βαφτίσαμε» αυτό το Πρόγραμμα που ξεκίνησε με την περφόρμανς Lagune σε συνεργασία με το ελβετικό Ίδρυμα Fluxus και το Flux Laboratory, αξιοποιούν την περίοδο των υποχρεωτικών δοκιμών που προηγούνται της οριστικής λειτουργίας του, εν αναμονή της ολο-

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΣΚΙΝΑ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΟΥ **ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ** ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ

«Έχουμε ανάγκη τη συμπάρταση του κόσμου»

Θα ήθελα το **ΕΜΣΤ** να μοιάζει με το **εθνικό μουσείο σύγχρονης τέχνης** μιας χώρας που έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα την ποίηση, τον πολιτισμό, την ιστορία και την αλληλεγγύη της

κληρώσης των διαδικασιών που θα οδηγήσουν στα εγκαίνια του. Αφορά στην πραγματοποίηση δράσεων σε περιοδικά διαστήματα, που στοχεύουν αφενός στη γνωριμία του μουσείου με το κοινό και αφετέρου στην ανάπτυξη συνεργειών με ελληνικά και διεθνή ιδρύματα συναφούς σκοπού, που θα συμβάλουν στο να το εισαγούν στον χαρτί των μεγάλων εθνικών μουσείων. Είναι μια αρχή για να προχωρήσουμε με τον μόνο τρόπο που αποδεδειγμένα κερδίζει: Τις συνεργείες και τον διάλογο.

Πού ακριβώς βρισκόμαστε; Το **μουσείο** έχει παραληφθεί προς χρήση από τον Μάιο του 2015, η μουσειογραφική - μουσειολογική μελέτη εγκρίθηκε (μετά πολλών επεισοδίων) τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους από το Συμβούλιο Μουσείων και... Προχωράμε. Είναι αλήθεια ότι

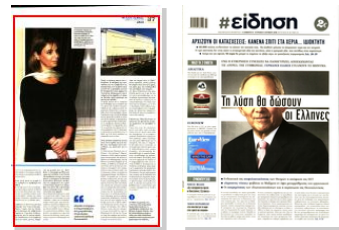
είχαμε πολλές καθυστερήσεις. Ομως το τελευταίο διάστημα μοιάζει ωσάν να φυσήξε ούριος άνεμος. Ελπίζω να διαρκέσει, γιατί το **μουσείο** τον χρειάζεται για να πλεύσει γοργά και με ασφάλεια. Με το υπουργείο συνεργαζόμαστε καλά, οι μελέτες εγκρίθηκαν ομόφωνα και προχωράμε τις διαδικασίες που είναι απαραίτητες και είχαν καθυστερήσει για να μπορέσει να σπεύσει το **μουσείο** και να υποβληθεί νέο αίτημα για την απαραίτητη δωρεά του Ιδρυματος Στ. Νιάρχου, για να εφαρμοστούν οι μελέτες και να εξοπλιστεί το **μουσείο** έτσι ώστε να λειτουργήσει.

Η μελέτη ήταν ένα από τα προαπαιτούμενα (μαζί με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας και τη σιελόκοψη) για να δοθεί/ενταχθεί η δωρεά του Ιδρυματος Στ. Νιάρχου. Σε ποιο στάδιο βρισκόμαστε σε σχέση με τη δωρεά;

Η εν λόγω δωρεά που θα «κατευθυνθεί»; Ποιες ανάγκες του μουσείου θα καλύψει;

Προκειται για νέο αίτημα. Σήμερα, έχοντας κατοικήσει το κτήριο, εστω και αν περιοριζόμαστε σε ένα μικρό του τμήμα, έχουμε πιο ξεκαθαρή εικόνα των αναγκών μας. Άρα το νέο αίτημα θα λαμβάνει υπόψη τις νέες ανάγκες του μουσείου όπως είναι τώρα και όπως οραματιζόμαστε να προχωρήσει. Το Ίδρυμα προσφέρει πολλά στο πολιτισμικό τοπίο της χώρας και έχουμε περιφέρειες που θα το έχουμε, αν όλα πάνε καλά, αργά μακ.

Φυσικά, οι ανάγκες του νέου μουσείου είναι πολλές και παράλληλα χρειάζονται την στήριξη της πολιτείας και, βεβαίως, άλλων οργανισμών και ιδρυμάτων, καθώς εκ των οποίων είναι ήδη κοντά μας, όπως το ΝΕΟΝ. Πάνω από όλα όμως χρειάζεται η συμμετοχή των καλλιτε-

Η ιστορικός **τέχνης** και μουσειολόγος Κατερίνα Κοσκινα ανέλαβε τα ηνία του ΕΜΣΤ στο τέλος του 2014 και από τότε, παρά τα γραφειοκρατικά προβλήματα, μάχεται για τη σωστή στελέχωση και λειτουργία του

Ποιες οι σχέσεις σας με την κ. Καφέτη; Η υπόθεση της προσφυγής της στο Συμβούλιο της Επικρατείας; Τον Απρίλιο έγινε γνωστό ότι ο πρόεδρος του ΣτΕ θα αποφασίσει ποιο τμήμα του Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου είναι αρμόδιο να λύσει τη διένεξη, αλλά ομολογώ ότι αγνώστων εξελίχθη.

Γνωρίζω χρόνια την κ. Καφέτη και τη θαυμάζω για το κουράγιο και τον αγώνα της να θέσει τις προϋποθέσεις και τις βάσεις αυτού του μουσείου. Οποιοσ δεν το αναγνωρίζει αυτό είναι κακοήθης. Όμως, το μουσείο είναι ένα **εθνικό** ζήτημα και ως τέτοιο δεν ανήκει σε κανέναν και δεν μπορεί να μετατρέπεται σε πεδίο προσωπικών διεκδικήσεων ή προβολής. Πολλοί άνθρωποι θα βάλουν τη σφραγίδα τους. Αν η ερώτησή σας αφορά στο αν συνεργαστήκαμε από το διάστημα, η απάντηση είναι αρνητική. Για το θέμα του ΣτΕ, μόνο αρμόδιο να αποφανθεί είναι το ίδιο.

Ποιο μουσείο σύγχρονης τέχνης έχει στην καρδιά και στη σκέψη σας; Λειτουργεί, έστω **ασυνείδητα**, ως πρότυπο για το ΕΜΣΤ;

Το Φανταστικό Μουσείο του Α. Μαλρό. Αστειεύομαι! Σήμερα υπάρχουν πολλά ωραία μουσεία, έργα **τέχνης** μερικά, και πολλών η δράση είναι υποδειγματική. Εγώ θα ήθελα ένα μουσείο συμβατό με τις ανάγκες, τα πάθη και τις πληγές της κοινωνίας που το γέννησε και ταυτόχρονα εντεταγμένο στον κόσμο, αλλά όχι ίδιο με κάποιο άλλο, στο πνεύμα μιας κακώς εννοούμενης παγκοσμιοποίησης. Θα ήθελα το ΕΜΣΤ να μοιάζει με το **εθνικό μουσείο σύγχρονης τέχνης** μιας χώρας ταλαιπωρημένης, ξεζουμισμένης συχνά και από τους ίδιους τους ταγούς της, αλλά μιας χώρας που έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα την ποίηση, τον πολιτισμό, την ιστορία και την αλληλεγγύη της, έστω και αν η τελευταία εκδηλώνεται, δυστυχώς, μόνον σε ακραίες καταστάσεις δυσχέρειας. Δηλαδή από που έχω στην καρδιά και στη σκέψη μου είναι το **Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης** αυτής της χώρας, της Ελλάδας, στην Αθήνα. Πάντως, όπως είπα και πρόσφατα σε μια συνέντευξη, με έλκει το Μπιμπιούρ του '80 και του '90 για την τομή που επέφερε στην καλλιτεχνική ζωή στο Παρίσι μέσα από το άνοιγμά του στην κοινωνία.

Από τη στιγμή που το ΕΜΣΤ κάνει εγκαίνια, πόσους χρόνους θα περάσει έως ότου γίνει μέρος της ζωής μας και καθιερωθεί στη συνείδηση του κόσμου;

Δεν ξέρω. Εξαρτάται και από εμάς. Ελπίζω άμεσα, για να μη σας πω ότι εμείς προσπαθήσαμε να το ανοίγουμε περιστασιακά και πριν από τα εγκαίνια, κυρίως για να ευχαριστήσουμε τον κόσμο που τόσα χρόνια περιμένει να το δει να λειτουργεί. Είναι καθήκον μας, το ενστερνιζόμαστε και το εφαρμόζουμε στο μέτρο των σημερινών δυνατοτήτων μας και υπερβαίνοντάς ενίοτε εαυτούς.

Κλείνοντας: Πότε θα γίνουν τα εγκαίνια του μουσείου; Υπάρχει περίπτωση να προλάβετε το 2016;

Όπως σας είπα, δεν εξαρτάται μόνον από εμάς. Εμείς κάναμε πολλά σε έναν χρόνο προς αυτή την κατεύθυνση. Αν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες προχωρήσουν γρήγορα, όπως ελπίζουμε και όπως μας καθυποχάζει και το υπουργείο, τότε ίσως. Το σημαντικό για εμάς είναι, εν τω μεταξύ, να λειτουργούμε πιλοτικά μέσα από τα «Προλεγόμενα» ώστε να μας γνωρίσουν, να αναγνωρίσουν την προσπάθειά μας σε καιρούς δυσκόλους, να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη του κόσμου. Και, βέβαια, αυτό που είναι σημαντικό και ελπίζω ότι το συμπεριζόμαστε όλοι, είναι να είναι το ΕΜΣΤ εν λειτουργία για να υποδεχτεί ως θεσμικός οργανισμός και να συμμετάσχει στη μεγαλύτερη παγκοσμίου εικαστική έκθεση, την Documenta, που για πρώτη φορά στην ιστορία της θα διεξαχθεί και σε άλλη εκτός της Γερμανίας χώρα, την Ελλάδα. Είναι υποχρεωσή μας να φροντίσουμε να μη χαθεί και αυτή η ευκαιρία και μάλιστα να βοηθήσουμε να αποτελέσει μια επιπλέον αφορμή για να ανοίξει το μουσείο.

χνών και τη συμπαράσταση και την καλή κομβία του κόσμου, δηλαδή του τελικού και μοναδικού αποδέκτη του μουσείου.

Ποιο είναι αυτό τη στιγμή που υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα του ΕΜΣΤ;

Η έλλειψη ικανού και εκπαιδευμένου προσωπικού κυρίως σε θεματικά τεχνικά και διοικητικά και η αγωνία για την εξεύρεση πόρων ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός του. Όμως έχουμε, δυστυχώς, συνηθίσει στα δύσκολα και δεν το βάζουμε κάτω.

Δεκθήκατε το 2014 έναν μονοετή διορισμό -αντι 4 ετών όπως προβλέπει ο νόμος- από τον υπουργό Πολιτισμού της κυβέρνησης Σαμαρά κ. Τασούλα, διαδεχόμενη την επί 14 χρόνια ιδρυτική διευθύντρια Άννα Καφέτη (από την οποία, μετά τις διαφω-

νίες της με μέλη των Δ.Σ., ζητήθηκε να επιστρέψει με ΦΕΚ στην οργανική της θέση, στην Εθνική Πινακοθήκη) και πριν από τρεις μήνες ο υπουργός Πολιτισμού Αριστοίδης Μπαλτάς αποφάσισε ότι παραμένετε στο τιμήνι του μουσείου μέχρι τον Δεκέμβριο του 2017. Με τι ψυχολογία κάνατε σχεδιασμό όταν ο ορίζοντας είναι τόσο μικρός; Είναι εξαιρετικά δύσκολο και, κατά τη γνώμη μου άδικο. Όμως αυτά συμβαίνουν και κάνουμε ό,τι μας επιτρέπει ο νόμος για να διεκδικήσουμε το δικό μας. Άρα αυτό δεν επιδέχεται περαιτέρω συζήτηση. Επιπλέον, το άνοιγμα του ΕΜΣΤ είναι μια εθνική υπόθεση. Είσι το βλέπω, σαν πατριωτικό μου καθήκον, πόσο μάλλον που αφορά τον χώρο που πιστεύω και διακονώ χρόνια, ομολογώ με αμείωτο ενθουσιασμό και αγάπη.

Μεγάλο στοίχημα της συμμετοχής μας στη μεγαλύτερη παγκοσμίου εικαστική έκθεση Documenta

Το ΕΜΣΤ συμμετέχει στις 21 Ιουνίου στην Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής και τις παράλληλες εκδηλώσεις της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, ενώ θα ακολουθήσουν μέχρι το τέλος του 2016 εκδηλώσεις εκπαιδευτικού και ερευνητικού χαρακτήρα και εκθέσεις.